

HASZDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
 EGYENLŐ ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 35000 K
 EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
 TELEFON 3-48. SZÁM.

A házszabályrevízió vitája

Hiányzik a baloldal - csendes az ülés

A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed tizenegyre nyitotta meg Sziczy Béla elnök. A Ház kimondta a sürgősséget a házszabálymódosító javaslatra.

Ernst Sandor kritizálja a kivonult baloldali ellenzékét. A házszabályrevízióra felléptélül szükség van. Minden becsületes ember fel akarja deríteni a panamákat. De azt a módot, ahogy ezt a kérdést akarták kezelni, lehetetlennek és inparlamentárisnak tartja.

Visszapillantást vet az utolsó évtizedek parlamenti küzdelmeire és megállapítja, hogy az utolsó évtizedekben a parlamentarizmus allandó obstrukcióban állt.

A nemzet követeli, hogy gázoljanak át egyeseken, ha a nemzet fennmaradása kívánja. (Taps jobbról.) Vigyázni kell azonban arra, hogy a parlamentben csak egyetlen egy akarat érvényesüljön: a nemzet akarata.

Óriási különbség van demokrácia és demokrácia között. Nálunk a polgárságról azt lehet mondani, hogy még új a nemzet életében, alig kap valami részt.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy igen sok idegen elem van az országban.

A demokráciának itt meg kell találni azt a mériéket, amelyre a nemzetnek szüksége van. Végül tiszta választást követel. A javaslatot elfogadja.

Mokcsay Zoltán: A mai körülmények nagyon szükségossé teszik a házszabályok szigorítását. A nemzetgyűlés munkaidejéből 38 százalék az indemnitási vitára, 10 százalék a személyes kérdésekre és 25 százalék a viszálykodásokra használódott, 1923-ban a személyeskedések és viszálykodások 38 százalékát tették ki a nemzetgyűlés munkaidejének, ami a munkaidő kétötöd részét képezi.

A parlamentnek legnagyobb hibája a szólásszabadsággal való viszálykodás.

Más államok sokkal szigorúbban kezelik a szólásszabadságot, mint a tárgyalás alatt lévő javaslat.

Beterjeszti határozati javaslatát, hogy az elnök a legsúlyosabb fogyelemi vétség esetén a mentelmi bizottság elé való utalás mellőzésével nyílt ülésen is javasolhatja a renitens képviselők kitalását.

A javaslatot elfogadja. Petrovics György: Megemlékezik arról, hogy a miniszterelnök kijelentette, hogy a házszabályrevízió megszavazása után záros határidőn belül be fogja terjeszteni a választól javaslatot.

Kijelenti, hogy a féltelenségek ellen szükséges a házszabályok szigorítása. A javaslatot elfogadja. Csöngedy Gyula: A javaslat fe-

gyelmet akar behozni a nemzetgyűlésbe és ezért egy lépést jelent a nagy nemzeti cél megvalósítása felé. Kijelenti, hogy a javaslat nem akarja a szólásszabadságot korlátozni, vagy az egyéni véleményt elfojtani. A javaslatot elfogadja.

Iklódi-Szabó János: A javaslattal csakis

Leverték a kommunista lázadást Esztorozszágban

Reval, december 2. Mint ismeretes, Esztorozszágban a kommunisták hatalomra akartak törni. A kommunista bandák nagy tevékenységet folytattak, megtámadták a hadügyminiszteriumot, ahová három bombát vetettek, megtámadták az egyik gyalogezred vezérkarát, itt megölték több tisztet.

A katonalskolát kézi gránátokkal ostromolták meg.

Az egyik banda bombát hajtított a hadügyminiszterre. Nagy rombo-

a személyeskedő durva hangot akarják elfojtani.

Az interpelláció jogát és az indemnitás vitáját pedig a kellő határok közé szorítani. A javaslatot elfogadja.

Perlaky György: Hangoztatja, hogy első kötelesség a parlament munkakapacitásának helyreállítása, a parlament nivójának arra a magaslatra való emelése, amelyen a béke időben állott. A javaslatot elfogadja. Az ülés fél 2 óra után ért véget.

lást vittek véghez a pályaudvaron is. A kormány kibírdette az ostromállapotot, működésbe léptek a katonai törvényszékek is.

A parlament megszavazta a kormány rendkívüli hatalommal való felruházását. Lodner tábornokot főparancsnokká nevezték ki.

A kommunista puccskiszórlatot eszlere sikerült leverni,

husz felkelőt halálra ítétek. A városban helyre állt a nyugalom.

Az ügyész vádbeszéde az Eskütt-perben

Tizenöt rendbeli megvesztegetés címén kért büntetést Eskütt Lajosra - A bíróság elutasította a bizonyítás kiegészítését

A kivitei panamak perének folytatódás fő tárgyalását ma délelőtt 10 órakor nyitotta meg a bíróság.

Eskütt a Kenedi-ügyben hozza-intézet kérdésekre elmondja, hogy ebben is minden úgy történt, mint a többi ügyben. A miniszter a tárcaközi bizottság részére minden kérvényre ráirta, hány vagont adjanak. Minden ügynél előre kellett fizetni.

A pénz a listával bevitte a miniszternek.

Benczének ugyanaz a szerepe volt itt, mint másutt.

Bencze kijelenti, hogy Eskütt előadása valóban, majd az elnök felhívására bemutatja könyveit, amelyeket a bíróság átvizsgál.

Az elnök ezután kihirdeti határozatát a tegnap előterjesztett bizonyítási indítványok ügyében. A törvényszék elutasítja ezeket az indítványokat és az elutasítás megokolásánál kifejti, hogy Bathlen István gróf miniszterelnök újbóli kihallgatásának szükségét nem látja, miután levelében sem gyűjtésről, sem adományokról nincs szó, hanem szó van kifejezetten arról, hogy a propagandisztikus és politikai célokból történt kivitei engedélyek adományozása. Más irányban sem találta a törvényszék újabb bizonyítás felvételét szükségesnek, ezért a többi bizonyításkiegészítési indítványt s elutasította.

Weisz Ödön dr védő semmisségi okot jelentett az elutasítás miatt, a többi védők azonban megnyugosznak a határozatban.

Az elnök ezután kijelenti, hogy a törvényszék a tegnap előterjesztett, a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványokat elutasítja, a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánítja.

Az ügyész vádbeszéde

Ezután dr Boronkay ügyész mondja el vádbeszédét.

A közvéleményben — kezdte az ügyész — az Eskütt-perrel kapcsolatban az a hit alakult ki, hogy itt az erkölcsi levegő, az erkölcsi talaj már hasonlatos a mocsárhoz. A bűncselekménysorozat indító okainak megvilágításánál rámutat az 1920—21. évben divó gazdasági rendszerre.

Nem akad senki ebben a bűnperben, akár mint tanu, akár mint közvetlenül érdekelt, aki

nagyatádi Szabó megközelíthetlenségének akár csak egy arnyalatra való árnyéka is a legcsekélyebb adatot szolgáltatna volna.

Egyedül Eskütt Lajos az, aki vádlott minőségében felelőtlenül, de konkrét adat nélkül igyekszik olyan színben feltüntetni magát, mintha az elkövetett cselekményeket egyedül el sem követhette volna. Kétségtelen, hogy a kivitei engedélyek adományozását a miniszter saját hatáskörében tartotta fenn. A miniszternek ez az intézkedése a kérvények elintézésének legbölcsebb módja volt. A vádlottak arra alapítják védel-

müket, hogy közcélra dőztek. Ez a védekezés a valóságnak nem felel meg. Naivitas azt feltételezni, hogy egy kereskedő

horribilis összegeket adjon „köz-cél” címen, anélkül, hogy közlebről érdeklődjön, mi is az, amiről szó van.

Eskütt Lajos kellő szellemi fejlettséggel, de nem kellő erkölcsi fejlettséggel került a miniszteriumba. Nagyatádi Szabó mint saját fajtájából való egyénnek a legbizalmasabb összeköttetésben állott Esküttnek minden szava hitelre talált a miniszternél. Eskütt először egyedül csinálta üzemeit, de később már szükség volt társakra is. Így jutottak a vádlottak padján ülők a bűnsegedséghez. Később már elment egyes cégekhez, ahol azt mondta, hogy ha megfizetik, kedvezően referálja kérvényüket a miniszternél. Ezután áttért az ügyész

Eskütt közhivatalnoki felelőségének

fejtegetésére. Közhivatalnok az is, — mondja — aki közhivatalnoki működést fejt ki. Kétségtelen, hogy a titkari teendőket Eskütt látta el s így működése alapján köztisztviselőnek tekintendő.

Majd felsorolja az ügyész Esküttnek és társainak panamait s a feltár bizonyítékok alapján

vadát emel

Eskütt Lajos mint tettes ellen 11 rendbeli, Brezina Gyula ellen 2 rendbeli, Landesmann István dr ellen 2 rendbeli, Tömöri Angela ellen 6 rendbeli, dr Bencze József ellen 4 rendbeli, Deutsch Lajosné ellen 1 rendbeli, a Btk. 467. §-ába ütköző megvesztegetés bűntette címén,

utóbbiak, mint bűnsegédek ellen; Eskütt ellen további 4 rendbeli, a Btk. 465. §-ába ütköző és 2 ik tétele szerint minősülő megvesztegetés bűntette címén emel vadat s hasonló címen ugyancsak Bencze József dr mint bűnsegéd ellen.

Forbath Weisz Robert ellen további 1 rendbeli a Btk. 467. §-ába ütköző megvesztegetés bűntette és 1 rendbeli, a Btk. 375. §-ába ütköző

bűnpártolás címén,

Tömöri ellen 6 rendbeli bűnsegédi részesség címén ugyan-e bűntettben emel még vadat az ügyész.

Eskütt és Tömöri vagyonára bűnügyi zárlatot kér az ügyész.

Kijelenti továbbá az ügyész, hogy

Nagyatádi tisztasága kétségen felül áll.

Feltárja az ügyész a többi vádlottak bűnösségére vonatkozó bizonyítékait is. Súlyos büntetést kér az összes vádlottakra, olyat, amely visszaadja a közigazgatás tisztaságba vetett hitet és elejét veszi a további visszaéléseknek.

Ezután a bíróság a tárgyalás folytatását holnap délelőtt 10 órára halasztotta.

Ravasz László püspököt csaknem végzetes baleset érte

**Egy siberautó nekirohant a kocsijának
A püspököt csak a lélekjelenléte mentette meg**

(A Hajdúföld tudósítójától.) Ravasz László püspök is majdnem áldozatul esett a száguldó pesti siber autónak. Amint a Hajdúföld értesül, a dunameléki egyházközség nagy nevű püspöke kocsin a Nemzeti Múzeumba tartott, amikor

**egy automobil teljes menet-
sebességgel belelötölött a
kocsijába**

és azt izzé porrá zúrt. A főpász-

tort a lélekjelenléte mentette meg a halálos katasztrófától, amennyiben

**a baleset pillanatában sikerült
klingrania az áldozatul esett
kocsiból.**

A katasztrófa színhelyén összesereglett járőreik őszinte óvdtalában aatak kifejezést a közszereletben élő főpász szerencsés megmenekülése fölött érezte önműlknek.

A Rockefeller-alap a magyar közegészségügyért

Sokmilliárdos támogatás magyar egészségügyi intézmények céljaira - Vas miniszter nyilatkozata

Budapest, december 2. Selskar M. Gunn, a Rockefeller-alap parisi igazgatója vasárnap és hétfőn Budapesten tartózkodott, ahol a magyar egészségügy szempontjából rendkívül fontos tárgyalásokat folytatott. M. Gunn látogatásának eredményéről

Vas József népjóléti miniszter a következőket mondotta:

A Rockefeller-alap, a világ legnagyobb emberbaráti intézménye, évek óta figyeli a magyar közegészségügyi viszonyokat. Einte az egyetemi intézetek segélyezésére szorított, most aztán az a meggyőződés alakult ki, hogy különösen három irányban kell kénünk az alap segítségét: az első

nagy modern egészségügyi intézet felállításában

való támogatásra, másodsor egy egészségügyi reformirodának felállítására, harmadsor pedig annak elősegítéséhez, hogy hazánkban is elhivatászerűen készülhessenek fiatal orvosok hatóságai orvosi pályára.

E becsülhetetlen tehát a parisi központnak azon átirata, amelyben 1925-27. években

egynegyed millió dollárt bocsátanak rendelkezésünkre

erre a célra, sőt az intézet fenntartási költségeihez is hozzájárul az első öt évben. Az egészségügyi reformiroda költségeihez a Rockefeller-alap 5000 dollárral járul.

Mint az elmondottakból kitűnik, a Rockefeller-alap támogatásával lehetővé vált számunkra egészségügyi pontok könk új alapra fektetése.

Elítéltek két közokirathamisító galiciánertalmudistát

Preizler hamis illetőségi bizonyítvánnyal akart házasodni

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni kir. törvényszék Serly Jenő elnökléte alatt működő büntető tanácsa kedden délelőtt két talmudista zsidó bűnperét tárgyalta. A vádlottak Preizler Manó és Goldmann Adolf voltak. Goldmann, aki valahonnan

Galliciából vándorolt be,

megszerelett volna házasodni, azonban nem volt neki illetőségi bizonyítványa.

Goldmann ajánkozott, hogy ő szerez neki és átadott egy hamis illetőségi bizonyítványt, amelyvel azt akarta bizonyítani, hogy Preizler soltsódkerti illetőségi. A hamisítványra azonban rájötték és talmudisták a bíróság elé kerültek. Preizler tagadni igyekezett a bíróság előtt, míg Goldmann beismerésben volt.

A bíróság Preizlert 2 hónapi, Goldmannat 14 napi fogházra ítélte.

Akinek tudtán kívül 16 millióval megterhelték az ingatlanát

Küldöns s. éhámosság egy telekkönyvi betáblázás köü

(A Hajdúföld tudósítójától.) Különbös szélhámosság ügyében nyomoz most a debreceni államrendőrség. Egy ingatlan tulajdonos a múlt napokban arra jött rá, hogy ingatlanát valaki több millió kölcsönrel terhelte meg a tudtán kívül

és a kölcsönt telekkönyvileg is betáblázatta az ingatlanára. Tóth Bálinté, akinek az Óadódon nagyobb földbirtoka van, megjelent a rendőrségen és eladta, hogy a földjére és ingatlanára Pal Karoly nevére és javára 16 millió korona van betáblázva az ő tudtán kívül, pedig ő senkinek kölcsönt nem adott és a telekkönyvi megterhelésre illetőleg betáblázására sem adott senkinek sem engedélyt.

A nyomozás során kiderült, hogy Pal Karoly, akinek a nevére és javára a 16 millió és két százalékos kamata be van táblázva,

johiszeműen járt el és egy ravasz szélhámos asszony áldozata lett.

Ugyanis megjelent Pal Karoly ny. vasuti altisztnél egy asszony, Szabó Jánosné, aki Tóth Bálintéknak adta ki magát és Pal Karolytól több millió korona kölcsönt akart felvenni. A kölcsönügyletet az egyik debreceni ingatlanközvetítő közvetítette. A szélhámos asszony valamely módon megszerezte Tóthné ingatlanának és földjének telekkönyvi adatait és ezzel vezette félre Palt, aki

9 millió koronát át is adott neki

és megengedte a kölcsönösszeg biztosítására és fedezetére telekkönyvileg P I betáblázassa az ő-szeget.

A rendőrség Szabó Jánosnéét őrizetbe vette. Most abban az irányban folyik a nyomozás, hogy Szabó Jánosnének nincsenek-e több bűntársai.

Az ifjuság fátylós felvonulása a Kormányzó névestéjén

(A Hajdúföld tudósítójától.) Nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója december 6-iki nevénapjának előestéjén, azaz december 5-én este a debreceni egyetemi és főiskolai bajtársi egyesületek

nagyszabású fátylós felvonulást rendeznek

az egész városban keresztül. A felvonuláson részt fog venni a debreceni 11-ik honvéd gyalogezred zenekara is.

Az indulás délután 5 órakor lesz a Péterfia-utcai Csababazból, honnan végig a Péterfia, Piac, Deák Ferenc- és Hunyadi-utcákon a vármegyeháza elé jön az ifjuság, ahol dr. Hadházy Zsigmond főispán fog beszélni. Innen az ifjuság a Kossuth-szobor elé fog vonulni, ahol Kolos-váry-Borcsa Mihály a S. E. F. H. E. országos elnöke, a Hajdúföld felelős főszerkesztője mond ünnepi beszédet az egybegyűlt ifjuságnak.

Ujra működik a cipészek családja

(A Hajdúföld tudósítójától.) A nemlétező Debreceni Cipőtermelő Szövetkezet ügynöke, aki Vermes Henrik név alatt működik és foszogatja a vidéki cipészeket és csizmadiaikat, akikről előnyös szállítás ürügye alatt már

eddig több, mint 200 millió koronát esalt ki előleg fejében,

most ujra hallat magáról. Mint most a debreceni rendőrséghez érkezett feljelentésből kitűnik, Vermes, aki eddig az ország minden részében követett el szélhámosságot, Baranyában, Dunán ut, Borsodban egy-

aránt, most Haves megyében „dolgozik”. Kerecsenden, Szabó Karoly odaváló cipésztől olcsó bakancsszállítás reményében esalt ki előleg fejében kétféle koronát s azután tovább állott.

Természetesen a bakancs nem érkezett meg,

hiába várta a cipész, aki most Debrecenben érdeklődik a nemlétező Cipőtermelő Szövetkezet ügynöke után.

Az ügynök kézrekerítésére tovább nyomoznak, de eddig még eredménytelenül.

Véget értek a védőbeszéd a bomba-pörben Szerdán repikázik az ügyész és beszélnek a végső szó jogán a vádlottak

Budapest, december 2. A budapesti bombamerényletek keddi tárgyalását negyed tízkor nyitotta meg Langer elnök. Dr. Marcell János, Marosy és Vargha védője mondja el elsőnek védőbeszédét. Arról beszél, hogy a sajtó egyrésze kezdetben tendenciózusan foglalkozott ezzel az ügygel, viszont a Lóbl-esettel szemben ellenkező álláspontot foglalt el.

Kifejti, hogy a rendőrség miért nem folytatta le a nyomozást Szerbia felé a valódi bűnösök után. Hangoztatja a vádlottak artatlanságát, végül így fejezi be beszédét:

Ez az egész terv

rohamoszerű támadás a keresztény és a nemzeti állam ellen a vádlottak személyén keresztül, de az igazság győzni fog! Kérem védencaim felmentését.

Bartek Béla dr. Horvát-Halass és Drenka vádlottak védője mondja el ezután védőbeszédét. Hosszasan foglalkozik a rendőrségi veretésekkel, majd a vádlottaknak az éjszakai kihallgatásokon való farsztagásával és arról beszél, hogy mire a vádlottak a rendőrsztek elé kerültek, már meg voltak puhitva, úgy, hogy **azt vallották, ami éppen a rendőrszteknek jól esett.**

Horvát-Halass kihallgatása egy alkalommal déltől másnap reggelig tartott egyfolytában. Ez borzasztóan kifarsztagta. A vádlottat senki sem ismerte fel, senki sem tudja bizonyítani, hogy ő vitte volna a Kohari-utcai bombát. A nyomozás sem tud ellene adatokat megállapítani, amelyek alapján nyugodtan meg lehetne hozni az ítéletet. Kéri védenca felmentését.

Bartek Lajos védőbeszédé után az elnök Ulain Ferencet hívja fel védőbeszédének megtartására.

Ulain asszal kezdi beszédét, hogy legjobban meggyőződése szerint **a vádlottak nem bűnösök az orszébetvárosi bombamerényletben.**

Ilyen bizonyítási anyag alapján lehetetlenség halálos ítéleteket kimondani. Radó notórius, hazug, akinek beismerő vallomásra ilyen vádat felepíteni képtelenség.

Részletesen bizonyítja, hogy Radó vallomása lényegében sem felel meg a valóságnak. A rendőrségi jegyzőkönyvek és adatok szerint legelőjebb **legyeiml eljárás indítására alkalmasak a nyomozást végző lényezők ellen.**

— A rendőrségnek, amely a nyomozást folytatta — mondotta a védő — kétfős érdeke is volt, hogy mindénáron eredményt érjen el. Az első érdek az volt, hogy felderítse az igazságot, ami mindenesetre tisztelgetre méltó törekvés. A második ok már nem hasonló ehez. 1924 január 16-án kezdte meg a bűntetőtörvényszék a Döhméi ügy tárgyalását és ezen kidrűlt, hogy

a rendőrség borzasztó visszaéléseket követett el.

A rendőrségnek azokat a közegeit, akik a Döhméi ügyet nyomozták, a tárgyalás a legnagyobb mértékben diszkreditálta, érthető tehát, hogy Hetényi, aki annakidején a nyomozást vezette, minden áron ki akarta köszörtülni a csorbát. A rendőrségnek erre a munkájára nem lehet kétey nélkül tekinteni és arra megnyugtató ítéletet alapítani

— Lelkem legfenekeén meg vagyok arrol győződve, — fejezte be beszédét a védő, — hogy az ittlelő vádlottaknak semmi közük sincs az Erzsébetvárosi bombamerénylethez és ha el is itélné őket esetleg a tekintetes királyi törvényszék, mely meggyőződése, hogy

a felelbitell fórumok felmentőleg döntenek.

As elnök ezután harmadgyed három órákor felbeszakitotta a tárgyalást, melynek folytatását holnap délelőttre tüzte ki, amikor is az ügyész válasza után a vádlottak fogják meg az utolsó szó jogán megtenni megjegyzéseiket.

A Hadröa hangversenyének műsora

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Hadröa december 4-én este az Arany Bikában 8 órai kezdettel rendezti nagyszabású hangversenyét, amelynek a műsora a következő lesz:

1. Chopin: 2. Etude. Paganini—Liszt Variatio Játssa Étsy Ilona zongoraművész.
 2. Hubay: Könyvek. Rekássy: Mikor láttam, Énekli Havas Gáborné Magyar Imre zenekara kísérete mellett.
 3. Schubert: Frio op. 100. Andante: Scherzo, Előadja: Piribauer Ferenc hegedű, Mandy Bertalan gordonka, Balkis Györgyné zongora.
 4. Mendelsohn—Liszt: Tavaszi dal. Étsy Ilona.
 5. Volkmann Róbert: Tris op. moll. Piribauer Ferenc hegedű, Mandy Bertalan gordonka, Ba'czer Györgyné zongora. Lavotta: Metamorfosis és népdalok. Énekli Havas Gáborné úrnő Magyar Imre zenekarának kísérete mellett.
 7. Deibes—Dohnányi: Naite. Étsy Ilona zongoraművész.
- Jegyek Somossy László ur Széchenyi-utcai divatüzletében 9—12-ig és délután 4—6 óráig a Bika-hajlában, csütörtökön délután 3 óra a Bikában felállítandó pénztárnál válthatók.

Olcsóbb villamosjegyek a Nagyerdőre

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város tanácsa tárgyalásokat kezdett a helyi érdekű vasút részvénytársasággal az egyetemi klinikákhoz vezető villamos utszakasz jegyeinek olcsóbbá tétele érdekében. A tanács a klinikákig vezető utszakaszra kombinált jegyek kiadását hozza javaslatba. Ugyancsak ilyen módon akarja a tanács a nagyerdei jégpályához és fürdőhöz vezető villamos utszakasz jegyárait olcsóbbá tételni.

Ezekben az ügyekben egyébként december 11-ére az érdekeltek bevonásával a tanács értekezletet hív egybe a városházára.

Lelőttek egy lányt a villamosról

(A Hajdúföld tudósítójától.) Szerdán délután a Simonyi úton, a volt Tanítói Árvaház előtt levő villamos megállónál, mikor a villamos csaknem megállott már, Tóth Mária 18 éves cselédleány, Komlóssy-uti lakos leest a villamos lépcsőről és a lépcső alá került. A villamos rögtön megállt s így a leány csak könnyebb sérüléseket szenvedett a fején. A cselédleány eladta, hogy őt

egy fiatalember dobta le a villamosról,

aki feltűnően tolongott és mindenáron elsőnek akart leszállni a még mozgásban levő villamoskocsiról.

Mikor azonban a fiatalember látta, hogy a cselédleány a lépcső alá került, megijedt a következményeitől és a nagy zavarban nyomtalanul eltűnt a Peroszlay ut felé. A nyomozás a különös ügyben megindult.

Hirdessen a Hajdúföldben!

FRISS TÖLTÉSÜ

Bikszádi viz

ÉRKEZETT

Csanak József Keresk. Rt.

fűszer- és csemegeüzlete
Főpostával szemben. Telefon: 70

IDEGENEK PÁRISBAN

I.

Páris, 1924 november hó

(A Hajdúföld munkatársától.) Páris az idegenek városa, talán nincs Európának egyetlen más metropolisza sem — a nagy idegenforgalmu München és Rómát sem véve ki, — ahová olyan tömegben özönlene minden nép zarándoklása, mint ide. Az a nagy szabadelvűség, mellyel Páris minden idegennek, egyéneknek és szektáknak, menekülteknek és összeesküvőknek — gondolatnak és művészi törekvésnek hajlékot nyújt, mindenestre legalább is olyan mértékben járul az idegenforgalom emeléséhez, mint a kulturális kincsek és esztétikai szépségek idezsufolt halmaza.

Idegenforgalom

ez tulajdonképpen nem is helyes megjelölés, vagy csupán Páris vendéglátásának egyik — mellékesebb — oldalát jelenti. Itt az idegenek tulajdonképpen nem átutazó és nem forgalmat bonyolító, hanem állandó letelepedett. Atutazók is — természetesen — nagy számmal vannak, de ezek nem tartoznak szorosan Páris állandó életéhez, amely a hétköznapi napokból áll; a dolog természeténél fogva, ezek a vagyonosok, akik egy-két hétig, esetleg hónapig végig kószolják a Moulin rouge-tól a Montmartre-i kis csapszékekig a szórakozás minden forrását, Baedekerrel kezükben végig bámulják a Louvre-t és a Notre Dame-ot, elmennek az Operába, egy délelőttöt Versaillesben töltenek s végül — mert úgy illik — egy pár koncertet is végig hallgatnak a Chatelet ben; aztán ismét eltűnnek. Jórészen angolok ezek s az aranyárka óta németek is; ők kevésbé érdekelnek most bennünket.

De Páris állandó idegenei a fontosak — akik az egész világ véreinek egy pontban dobbanó, sajátos létketésével egy exotikus nemzetközi társadalmat alkotnak.

Összeesküvők és politikai menekültek

Jelentékeny és legérdekesebb részük a politikai-menekültek csoportja. Páris már évszázadok óta — gondoljunk a mi tragikus II. Rákóczy Ferencünkre s a szabadságharc nagy emigráltjaira, akik ennek a szónak másféle tisztességet neveztek — humánus kötelességének tartotta kaput tárni a meggyőződésük miatt üldözöttek előtt. Hogy a háboru alatt országaiából kiszorított ellenségeink itt szervezkedtek, az egészen természetes; tudjuk, hogy a Csehszlovák-köztársaság, élén Massaryk kal

Dr. Ajtay Miklóst, a fiatal magyar író gárda egyik legerősebb tehetségét, aki különösen költeményeivel és esztétikai cikkeivel keltett nagy feltűnést a közelmúltban, sikerült megnyernünk a Hajdúföld munkatársai sorába. A Párisban tartózkodó kiváló magyar író tollából mai cikkünkkel egy hosszabb, readkivül érdekes franciaországi cikksorozatot kezdünk meg.

itt alakult meg elfogadott és bevett államhá. Szerbia parlamentje itt ülészetett két éven át s a trónjavesztett Nikita is itt székelt néhány személyből álló udvarával, mindezeket akkoriban a közös érdekek kapcsolta össze Franciaországgal; de ma — az egyenlően mérő igazság alapján

Páris önzetlen vendéglátója a legszélsőbb ellentéteknek is.

Bolsevista forradalmárok, a moszkvai szovjet ügynökei naponta találkozhatnak az ellenforradalmi Wrangel báró s a többi fehér-generális tisztjeivel s az egész kiülőzött arisztokráciával. Mióta a Kamara elismerte a Szovjet-állam legitimitását, az előbbiek helyzete természetesen törvényes módon megszilárdult. A menekült nemesség — amely zongora és nyelvtanokkal, pincérekedéssel, soffőrséggel tartja fenn magát — (nem ritka a taxikormányánál egy-egy kercegi név, amelynek viselője azért a borraivalat mozdulatlan arccal elfogadja) — sajátos helyzetbe került most, amennyiben az új uralom hivatalos elismerése után Franciaország automatikusan megadta az immár 7 éve itt lakó emigráltaknak a droit de cité-t, az állampolgárságot, ők azonban ragaszkodnak orosz polgárjogukhoz, vonakodnak belenyugodni a szovje-

tek legitimitásába, de haza azért természetesen mégse térhetnek. E kérdés körül még sok nehézsége lesz a francia és szovjet diplomáciának; ez utóbbi élesen tiltakozik az ellen, hogy Páris továbbra is bázist nyújtson az ellenforradalom szerveződéseinek.

Egy másik — déli — nép forradalmi elégedetlensége szintén itt folytatnak napjainkban nagyarányú szervezkedést, melynek nemrégiben érdekes és váratlan részletei jutottak nyilvánosságra. A spanyolországi enyomott és kiszákmányolt

catalaunok készítik itt elő immár évek óta szabadságharcukat,

amelynek végcélja a teljes függetlenség a Primo di Rivera uralmatól való szabadulás. Franciaország, amelynek érdekei Északafrikában Spanyolországgal ellentétesek, szívesen megtűri a konspiráló catalaunokat, a rendőrség legkevésbé sem zavarja őket, de egyébként is francia felfogás szerint mindenki tehet bármit, csak cselekedetel a Köztársaság törvényeivel összeütkezésbe ne kerüljenek. — Éppolyan biztonságban, mint a catalaunok, szervezkednek a Szerbiához csatolt Macedónia száműzött irredenta-vezérei is s itt fejtik ki élénk agitációjukat is — a nemrégiben meggyilkolt Todor Alexandroff alapította komitóban — kis hazájuk függetlensége érdekében.

Dr. Ajtay Miklós.

Aranykoronában fogják fizetni a városi vállalatok alkalmazottait

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város vállalatainak alkalmazottai még mindig papirkoronában kapják az illetményeiket, holott a városi, állami és megyei tisztviselőket már június óta arany koronás alapon fizetik. A városi tanács belátta, hogy

ezen az állapotokon változtatni kell

s ezért a csütörtöki városi közgyűlés elé a következő javaslattal fog lépni. A városi vállalatok alkalmazottak illetményeiket aranyparitásban kapják és pedig a békebeli fizetések akkora százalékában, mint az

a városi, vagy a megyei tisztviselők kapják.

Az alap az aranyparitásos illetményeknél az 1913-as fizetések.

A családi és háborus pótlékokat is folyósítják a vállalati tisztviselőknél. Akik természetben kapnak lakást, fűtést és világítást, azok e szolgáltatások összegét külön fogják kontingentálni. Ezekon kívül, mint a városnál a tisztviselők, kapják a városi pótlékot, úgy a vállalati alkalmazottak is kapni fogják a vállalati pótlékot, amely a fizetés egy-egy negyed részét teszi ki.

Az Ébredő Magyarok december 6-iki ünnepélye

Friedrich István, Gömbös Gyula, Eckhardt Tibor, Zsilinszky Endre Debrecenben

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az Ébredő Magyarok Egyesületének debreceni csoportja lázasan készülődik december 6-iki műsoros estélyére, mely fél 8 órakor kezdődik az Arany Bika dísztermében.

Az előadás az idei szezonnak kultúreseménye lesz.

Eckhardt Tibor országos elnök a műsor keretében fogja ismertetni külföldi utjának eredményeit és részletesen beszámol Benito Mussolinivel, Primo di Rivera tábornokkal, valamint a német, francia és angol nacionalista vezérekkel folytatott beszélgetéseiről.

Friedrich István ny. miniszterelnök, aki augusztusi ellenforradalmával a vöröskök akasztófa-uralmától szabadította meg a magyar nemzetet, a fascizmust és a törökországi helyzetet világítja meg, hol hónapokon keresztül tartózkodott Kemal pasa közelében.

K. Voith Ilonka és Molaár Imre

művészi énekszámai

a műsor zenei színvonalát biztosítják. K. Voith Ilonkát felesleges Debrecenben bemutatni, Molár Imre pedig ma Dohnányi, Hubay, Telmányi, Bartók és Kodály mellett Magyarország legnagyobb zenei nagyjai közé tartozik, akinek tudománya ma már Európa-hírű és művésze a magyar regös énekek interpretálásában utólrhetetlen. Liszt Nándor verseiből fog néhányat felolvasni. Előadás után a Bika dísztermében 200 terítékes bankett lesz, melyen

Gömbös Gyula, Eckhardt Tibor és Zsilinszky Endre

szólalnak fel. Az előadásra a négy személyes páholyok már mind elkelttek. Még kapható néhány 6 személyes páholy, kevés számú első, második és harmadrendű ülőhely és állóhely Springer József könyvkerekedésében és Kálmán tér 13. alatt az ÉME-irodában.

HIREK

1924 december 3. (Szerda)
Prot.: Olivia. Kath: X. Fer.

312 Diocletianus leköszönt római császár halála Dalmáciában.
1812 Lugossi József archeológus születése Felsőbányán.

A Meteorológiai Intézet jelentése

Hazánkban borult igen enyhe idő uralkodik. A hőmérséklet maximuma 11 fok C. volt Kaposvárott, minimuma csak kevés helyen süllyedt a fagypontra alá. Időjárás: Egyelőre enyhe borult idő esővel.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.
Csokonai-színház este fél 8 órakor Nótás kapitány.

Népszerű Főiskolán előadást tart Verzár Frigyes és Hoffer András 5 és 6 órai kezdettel a Kollégiumban.

A Szeffe választmányi ülése fél 8 órakor Péterfia 25.

Az Ebredő Magyarok Egyesületének választmányi ülése 6 órakor.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth, Nap, Isteni gondviselés, II. Rákóczy Ferenc, Csillag, Mátyás király.

— **Az evangélikus bibliaóra** szerdán délután 6 órakor veszi kezdetét. A megbeszélés tárgyát Jézus élete fogja képezni. Az első felmerülő kérdés: Élt-e Jézus?

— **Városi közgyűlés.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága holnap, csütörtökön délelőtt 9 órai kezdettel a városháza nagytermében közgyűlést tart.

— **Az Ebredő Magyarok Egyesülete** szerdán este 6 órai kezdettel fontos választmányi ülést tart.

— **A keresztyén társadalmi egyesületek figyelmébe.** Az Ebredő Magyarok Egyesülete felhívja a MANSz, a Ker. Liga, Kékek Clubja, Arany János Társaság, Népszövetségi Otthon, Baross Szövetség tagjait, hogy az egyesületek részére fenntartott jegyeket a központi irodában (Kávin-tér 13.) csütörtök délig *okvetlenül* váltsák ki. Elnökség.

— **Uránia: Aranysziget.**

— **Az 51-es honvédek bajtársi vacsorája.** Az 51. honvéd gyalog hadosztály harctéri megalakulásának 10 éves évfordulóját december 13-án este 8 órakor Budapesten a Várkert kioszk helyiségében (Ybl Miklós-tér 9.) bajtársi vacsora keretében ünnepli. Résztvenni kívánók (tisztok és legénység) ebbeli szándékukat Takátsy György vk. ezredes címére (Budapest I., Honvédelmi minisztérium I. csoportfőnöke) legkésőbb december 5-ig adják tudtul.

— **Görömbey Péter előadása.** Görömbey Péter nagykállói ref. lelkész a Kollégium disztermében december 5-én péntek délután 6 órakor előadást tart. Előadásának címe: A protestantizmus és a magyarság együttes hanyatlása az 1711-iki szatmári béke után. Belépődíj nincs.

— **Kardos László cégnél** gyapju flanel takarók minden igényeknek megfelelő választékban.

— **Házasság.** Trummer Ferenc és Rohács Ius december hó 2-án házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

— **A Szepesi Szövetség estélye.** A Szepesi Szövetség december 6-án a Bikában fél 9 órai kezdettel tartandó estélyén dr. Varga Kálmán udvari tanácsos a gazdasági akadémia igazgatója tart előadást „Találkozás” címén a Felvidék mai általános helyzetéről. Az estély műsora egyébként is gazdag és változatos.

A római hadsereg alkonya

Az „Oberon” költője

Alföldi és Héger professzorok előadásai

(A Hajduböföld tudósítójától.) A keddi előadónap első előadását Héger Flóris tartotta, aki Wieland működését ismertette. Vielane az u. n. felvilágosodás egyik előharcosa volt, aki a weimari udvarban töltötte élete legfontosabb korszakát. Filozófiai regényeiben és költeményeiben a szívet szeretett bölcseséget dicsőítette. Érdekes az Abrediták című regénye, amely a német kisvárosi élet karrikaturáját adja s sok olyan népies anekdotát öltöztet irodalmi köntösbe, amilyeneket ami *rátöltöztet* szokás ráfogni. Wieland főműve az

Oberon című romantikus eposz,

amely a mesés Keletre vezet bennünket s különösen nyelvi szépségei s az elbeszélés bája miatt még ma is hódít olvasókat. Az érdekes előadást, amely a német klasszikusok ciklusának második része volt, a közönség nagy tetszéssel fogadta. Utána hat órakor dr. Alföldi András egyetemi tanár folytatta Pannóniáról szóló érdekes előadásait. A Kr. u. III. században kettős krízis éri az előregedő római birodalmat: belháborúk végtelen sora és a germán népek új meg új hullámainak törődése a Duna védőgátján. Mindkét válságból az a római vá lett vitéz *kelta* faj rántja ki, amely a Pannóniában és a szomszéd tartományokban császárokká emeli kiváló generálisait és egyrészt a külső ellen-ségre mér döntő csapást, másrészt megfojtja a belső anarchiát és újra egybeforrasztja a birodalmat. A kö-

vetkező század folyamán az imperium minden frontjára *elsősorban a legjobb dunamelléki légiókat* dobják ki s ez a kitünő emberanyag

a végnélküli harcokban csakhamar felmorzsolódik.

Amikor a gót áradat vihara éri, kiviláglik, hogy tönkrement. De az utolsó pannóniai császár, a nagy *Valentinianus* közvetlen a katasztrófa előtt még utoljára végigérdítette a Duna vonalát; a vastag falak mögött aztán sokáig senyved még a harcok elvészett s atomjaira hullott partvédő sereg.

A tartományok szervezete más és más időben bomlott szét a Diocletianus alatt *négyfelé vágott* Pannóniában. A keleti Dunántúlt 406-ban Uldin király hunnjai kapták a szorult helyzetben levő Itáliától, nyugati részét pedig utóda, Ruas a hozzámenekült Aetiustól. Csak Sirmiumnak (a mai Mitrovicának), ennek a fényes császári székhelynek környékét tudja magához kaparítani 427-ben a bizánci udvar. Attila fergetege után *végleg ellepí Pannóniát a nyers népek tömege,*

csak a Dráva-Száva közéért küzdök még a VI. században is Itália nevében Theoderich; azután gepidák és Bizanc adják kézről kézre. Végül 582-ben az avar Baján foglalja el Sirmiumot s ezzel lezáródik az ókor története Magyarországon.

Az érdekes és önálló tudományos értékű előadást, amely az előadó saját kutatásait foglalta össze, a közönség lelkes tapsokkal honorálta.

— **Táncvizsgái Hajduböszörményben.** Rendkívül sikerült és a rendező vizsgabálok keretéből kiemelkedő nivós előadást rendezett Balogh Antalné táncitanítónő, az elmúlt napokban Hajduböszörményben. Kis növendékei szerepeltek az ünnepélyen, melynek műsorát különösen a régi magyar táncokból állította össze. A szereplő lányok és fiúk névsora a következő: *Tardy Erzsike, Stophó Irénke, Szálkay Sárika, Csiha Juliska, Szálkay Baba, Sztodolnik Mancsi, Hegedűs Mancsi, Fodor Böske, Bartalos Mancsi, Szolnoky Irmuska, Kiss Magda, Mérey Ili, Oláh Kató, Szelenyi Lili, Somossy Piroška és Gal Mancsi; — Gacsó Péter, Cseh Béla, Szikszay Gyula, Gorzsás Sándor, Nánassy János, és Krasznay Bandi.* Külön is kiemeljük *Király Róbert* „Magyar soló”-ját, és *Bakóczy Évike* „Klasszikus Magyar Tánc”-át, továbbá *Kenderessy Margitka* és *Ilonka* „Nagy Mazurját” és mimikai balletjét, a „Rózsa és Pillangóját” melyet elragadó kedvességgel táncoltak el, pompás jelmezeikben. — Az ünnepélyen, amelyen Hajduböszörmény és környékének egész uri társadalmá megjelent, a szereplők sok és őszinte tapsot kaptak.

— **Örízletbevétel az Arany Bikabeli beidőrs ügyében.** A rendőrség nagy erővel folytatja a nyomozást az Arany Bika-beli falbontóbetörés ügyében és nyomós gyanúok alapján őrizetbe vett egy fiatalkorut, aki valószínűleg részese a betörésnek.

— **Kardos László cégnél** eredeti angol plaidok, autótakarók, sálkendők nagy választékban.

— **Aki 47 év óta utcaseprő.** László József debreceni utcaseprő 47 éve van a város szolgálatában. A hosszú és becsületos szolgálat megjutalmazásaképpen a városi tanács 500 ezer korona pénzajánlékkal és elismerő oklevéllel tünteti ki László Józsefet.

— **A volt debreceni 3. népfőlkölgyalogezred** tisztjel októbortól júliusig minden hónap *első hétfőjén* délután 6 órakor Budapesten a Pannónia-kávéházban bajtársi találkozásra jönnek össze. Ezenkívül *december hó 7-én* este 8 órakor a valjevői csata emlékére *bajtársi vacsora* lesz Budapesten, II. Pálffy-u. 1. sz. alatt a *Pálffy-étteremben.*

— **Bársony loptak egy zárt vagonból.** A raktárfőnökség panaszt tett a rendőrségen, hogy az egyik zárt vagonból ismeretlen tettes kilopott 30 kiló finom bársonyt. A nyomozás folyik a tettes kézrekerítésére.

— **Apolló: Vovered vagon.**

— **Kardos László cégnél** híres *Cosmanos* barchentek, flanellek gyönyörű választékban 40 ezer koronától.

— **Lopás a piacon.** Vakmerő lopás történt a múlt nap a Csapó-utcai piacon. A károsult *Németh* Danielné Kigyó-utcai lakos, akinek a ridiküljét ismeretlen tettes kilopta. A ridikülben közel félmillió korona volt. A vakmerő zsebtolvajt keresi a rendőrség.

— **Halálos ebmarás.** Az éjszaka Bihar-nagybajomból vasuton Budapestre hozták Vas Elek 17 éves napszámosfiút, akit három héttel ezelőtt megharapott egy kutya. A szerencsétlen fiún még a vonaton kitört a veszettség, dühöngeni kezdett, úgy, hogy meg kellett kötni s mire a vonat berobogott a nyugati pályaudvarra, szörnyű kínok között meghalt. A vizsgálat a halálos ebmarás ügyében megindult.

— **A „Cowboy” védjegyű** szab. konyhamérlegnek egy háztartásból sem szabad hiányoznia. Kapható: *Sesztina Lajos* vaskereskedésében.

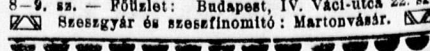
— **Vizsgálat: Vasküldő kerék.**

— **Kardos László cégnél** valódi *Jaeger* női és férfi alsóruhák minden nagyságban.

KÖNYVESHÁZ

Milotay István dr.: Tíz esztendő. A magyar könyvpiac nagyjértékű újdonságának szerzője a legnagyobb élő magyar publicista. *Milotay* István vezércikkeinek tartalmi értékét egyrésztől tudományos színvonaluk, másrésztől stílusuk világos magyarsága és világnézetük emelkedettségé határozzák meg. *A Tíz esztendő* magában foglalja *Milotay* publicisztikai munkásságának legkiválóbb alkotásait, melyek akkor is érdekesek és becsesek maradtak, ha a bennük foglalt témák egyike-másika már nem is aktuális. *Milotay* írásainak ez a tulajdonsága a legszebb kritika, mellyel csak a *Kemény* Zsigmond báró fellépésével kezdődő korszak legnagyobb publicistái dicsekedhetnek. *A Tíz esztendő* úgy tudományos szempontból, mint szépirodalmilag egyforma magas színvonalon áll. Ez az utóbbi munka a keresztyén és nemzeti világnézetnek egyik legszebb és leg-harmonikusabb megnyilatkozása: *itt esztendő viharos történetének a krisztusi és nacionális világszemlélet szem-szövegéből való nagyszerű megítélése és jellemrajza, melynek minden sorából keltő erővel lüktet a keresztyén politikum meggyőződéses ereje és a magyar szépirodalom eredeti stílusművésze.* *Milotay* István könyve az intellektuel-olvasók minden rétegét lenyűgözi: a tudós egy nagyjértékű tudományos művet kap benne, a filozófus mély értelmű filozófiát, a társadalom tudós szociológiát, a teológus etikát és politikát a politikus. A szépirodalom-kedvelő úgy olvashatja, mint egy irodalmi szenzációt és a költészetrájon meg találhatja benne a keresztyén eszméletének főlemelő szépségű poézisét. És minden sor mögött annak a *Milotay* Istvánnak ragyogó szelleme és egyénisége sugározik az olvasó felé, aki ma a keresztyén és nemzeti irányzatok egyik legjellegzetesebb reprezentánsa. A díszes kiállítású, vaskos könyv megrendelhető a Magyarországi kiadóhivatalban Budapest, VII., Miksa-u. 7.

GOTTSCHLIG AGOSTON R. T.
LIKÓREKÜLÖNLEGESSÉGEK, RUM ÉS
COGNACGYÁR — 000 — BUDAPEST

Ajánlja likórekülnölegességek és rumgyártmányait. — Központi telephely és iroda: X. Martinovics-tér 8-9. sz. — Főüzlet: Budapest, IV. Váci-utca 22. sz.

Sodorjon **JANINA** papírt!!

TESTEDZÉS

Az őszi bajnoki forduló állása

A keleti körletben befejeződött az őszi bajnoki labdarúgó forduló. A vasárnapi bajnoki mérkőzés eredménye csak az utolsó helyezéseket változtatta meg. A DEAC győzelmével elkerült az utolsó helyről a BUSE-t és a KTE-t előzte meg a jobb gólarányával. A bajnokság állása a következő: 1. N. TVE 12, 2. és 3. DVSC és NyKISE 10-10 ponttal, 4. DTE 9, 5. és 6. DK-SE, DMTK 7-7 ponttal, 7. DEAC 5, 8. és 9. a BUSE és KTE 5-5 ponttal. Ha az eddig beérkezett nagyszámú óvasok eredményesek lesznek, akkor természetesen a bajnoki sorrend is megváltozik.

A fővárosi bajnokság állása a vasárnapi bajnoki forduló után a következő:

Az első osztályban: MTK (9 játék után) 17 pont, FTC (10) 14, Vasas (10) 12, VAC (10) 11, NSC (10) 11, III. ker. (10) 11, K. C. (10) 10, T. évkv. (10) 9, UTE (10) 8, BTC (9) 5, BEAC (10) 3 pont.
Másodosztályban: Észterécs (13) 21 pont, TTC (12) 17, 33 FC (11) 16, Huszáros (10) 15, Főv. TK 14, ETC 13, EMTK 18, MAC 12, KTE 10, P. sz. 9, KAÖE 8, UTSE 7, B. K. 6, UMTE 6 pont.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Szerda: Nótás kapitány, operette B) bérlet.

Értesítések az országos és helyi közlekedésről

Ósoknál-színház

Zsufolt házat vonz nap-nap mellett Farkas Imre szezon stager operettje „Nótás kapitány” és annak időbelletes előadása. Falmengető taps fogadja a debreceni hazietred, a helyi honvédhuszárok tisztikarának, bevonulását eredeti egyenruhájukban. Nővel az érdeklődést a keűs szereposztás, amennyiben a közönség kétszer is megnézi a darabot, mert más szereplőket láthat.

Apollo-mozgó

Zendai fogoly folytatása Hentzau Ruppert. Ezen a héten a budapesti Corvinszínházban óriási sikert a totó világhím. Péntektől: Covered vagon.

Vigszínház-mozgó

Newyork gyermeke regényes történet. A fővárosban zsufolt ház k előtt játszóttak a nagyszabású remekművet. Péntektől Száguldo kerék befejező része.

KÖZGAZDASÁG

A debreceni lóvásár. A mai lóvásárra a felhajtás kicsiny volt. Leginkább silány lovakat hajítottak fel. Kereslet kicsiny. Jó minőségű lovakat 10 millió körül tartják, a főzsepéseket 4-6 millió körül. Vevő nélkül cs. Silány ló 800,000 koronánál kezdődik.

A TŐZSDE

Magyar korona 0.0069.

Zürichi zárás

Newyork 517, London 2403, Milánó 2252, Páris 2842, Brüssze 26 0, Prága 1558, Budapest 00069, Belgrad 750, Bu-arest 265, Hollandia 209, Varsó 100, Berlin 123, Bécs 72, Szófia 375.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizai árfolyamokról

Dollár 73860-74420, angol font 342000 248000, hollandi forint 29973-29985, francia frank 4082 4112, svájc frank 14260-14405, cseh korona 2210-2280, el

365-376, líra 3215-3250, kínai 1062-1083, osztrák korona 104.20-105.30, illér Napoleon arany - pénz.

Terményfőzéses árak:

Írányzat tartott. Az Árjegyző bíróság a roza kivételével az összes árat meghagyta.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 462¹/₂-465, egyéb 460-462 fél, 78 kilós tiszavidéki buza 470-475, egyéb 467 fél-470, roza 405 fél-407, tak, arpa 400-420, sörárpa 444-483, köles 255-65, zab 390-495, tengeri 245-50, repce 660-633.

Ferencvárosi sertesvásár

Nyitvasári maradvány 1569, érkezett 2116, eladott 160, Zárvasári maradvány 322, érkezés nem volt, eladás 22. Árak: 22-25, nehéz 24-26.

5000 korona tiszavas apróhirdetés 5 lapban

BRITANNIA

szálló

Budapest, Teréz-körút 39

Minden modera kényelemmel berendezett elsőrangú szálloda és étterem. A nyugati pályaudvar mellett. Szobák 10 éssel 50.000 K-tól. Pentió 120.000 K-tól. - Ötór tea. - Bar. - Az étteremben debreceni Kiss Béla muzsikál.

Ertéktözsdei arfolyamok (ezresekben)

Banko	Transzdan. 71	Gép és vasipar 54	Győri bőr 102	Polg. sör 675
Ango. 48	Székely és felelgy 215	Magyar sör 215	Hangysipar 26	Kránsz 62
Atlantice 28	Bauxittröszt 415	Belga fém 165	Kábel 21	Pannonia 19
Bony. agrár 58	Bocsim 1240	Mérlég 21	Királyautó 9	Femesi sz. 225
Földhite 197	Borsodi 125	Motorgyár 31	Óstermsló 275	Szálloda, gy. fürdő
Haza 160	Lőrincz 55	Olom 20	Gummi 334	Hungária 19
Hermes 34	Csep tégla 14	Chandvir 165	Nemet m. 150	Royal 40
Hungaria 3	Cement 95	Vegyipar 67	Vasut forg. 195	Égisz 19
Huszár 60	Szászvár 370	Vagongyár 10	Interrexim 27	Ligetszana 19
Lloyd bank 36	Sóho 498	Palágyi 10	Star 50	Schwartz 75
Magyar hitel 544	Siván 28	Rex 4	Telefon 150	Lukács 12
Ingatlan 255	Órasche 20	Árma 142	Turul cipő 1	Falpar 1.9
Cseh 22	Magnesit 2510	Doessemann 1	Unio színház 1	Mouroufe 28
Érgalm 47	Á. aszfalt 85	Rotmüller 9	Szolnoki 8	Cserző 28
Ért. 84	A. Kősz. 3380	Schulch 63	Zagyvadász 13	Dharaszi 2000.
Ker. hitel 24	Árma 77	Schuller 40	Turul Tem. 1	Egy. fa 21.
Ért. 80	Mori sz. 38	Vendler 73	Cukorgyárak 1	Funieryár 800
Amerikai b. 1.4	Árnybát. 128	Vulkan 69.	Décukor 575	Guttmann 114
Német 22	Sálgó 623	Wörner 20.	Hórvát 1	Hazi 10
Német 21.	Sajókondó 5.	Textilipar 1	Cukoripar 2775	Honifa 10
Közp. Jelz. 23	Ujlak 1	Textil 7.	Ért. 217	Kőrösb 20.
Városi 7.	Unio 1	Gyapjuzó 66.	Ért. 201	Kronberger 13
Merkur 12.	Urkány 1020	Szövőköte 43	Stummer 2675	Lignum T. 58
Nemz. bank 29	Nyomda 1	Soldberg 218	Ételmész 1	Hitelf. 16
Szár. Hite 191	Athenaem 120	Győri text. 85.	Cinner 45	Magy.-Am. 4.
Keresk. 1830	Fővárosi 6	Juta 173	Fiemei 1	Érdő 49
Wiener B 12.	Frankin 80	Varton 131	Fruktus 25	M. Loyd 49
Ért. 33	Globus 46.	Vender 64	Halkeresk. 25	Malomsok 10.
Lapóváros 9	Amus 305	Amus 305	Szalami 1	Nemzet 545
Egyes.fővár. 126	Szeged 550	Umo textil 8	Joan 24.	Lichtig 2-7
Ágy. Ált. 137	Umo textil 8	Vegyipar 1	Püspök 28	Ófa új 638
Mokár 195	Chinoim 12.	Chinoim 12.	Fokaji 35	Rézbanya 1
Pesti hazai 3990	Dania 115	Dania 115	Villányi 74	Szlavonia 75
Köbányai 1	Diana 1	Diana 1	Gáz és villamos 1	Tűk 1
Biztosít. 1	Podium 173	Podium 173	Ált. Gázizzó 18.	Nasici 2610
I. Magy. 900.	Flóra 94	Flóra 94	Ált. Légsz. 700.	Viktoria 2890
Fonciére 212	dung. mlt. 165	dung. mlt. 165	Izzo 835	Zabolsi 71
M-francia 500	Keleti 50	Keleti 50	Just izzó 2000.	Zentai 175
Ért. 120	Klein és Fia 5.	Klein és Fia 5.	Auer 975	Érdőbirt. 1
Pannonia 2824	Atotilá 51	Atotilá 51	Plöbus 81	Közlekedés 1
Pátia 60	Szika 66.	Szika 66.	Vasm. vill. 96	Adria 1260
Matrok 1	Lörök 44.	Lörök 44.	Lámpa 1	Atlantica 27
Back 64	Wander 22.	Wander 22.	Olajművek 1	Közuti 5.
Ért. 185	Szénkéneg 1	Szénkéneg 1	Marosi petr 1	Városi 65
Concordia 48.	Labor 1	Labor 1	Olajipar 117	Bur 285
Békéscsabai 1	Különfelék 1	Különfelék 1	Sőr és szeszipa 1	Déli vasut 65
Ért. 157	Bárdi 20.	Bárdi 20.	Baróti 2.8	Metter 273
Lőrökszentm 32	Boni 71	Boni 71	Részv.-sör 340	Levante 228
Székely 89	Ért. 445	Ért. 445	Femesi sör 1	Miskolci 175
Székely 89	Corvin film 8.	Corvin film 8.	Gschwin 217	Nova 175
Magyar 136	Dorogi 15	Dorogi 15	Győri esz 1	Allamvasut 580
Királyalmom 1	Junantuti 55	Junantuti 55	Keglevich 11	Tröst 181.
Historia 279	Papiripar 37	Papiripar 37	Csalvay 38	

Keresztény pénz, zsidó pénz és a zsidókérdés

a zsidókérdéssel foglalkozó irodalom legújabb, értékes kötet. Kapható a HAJDUFÖLD KÖNYVOSZTÁLYÁBAN 20.000 K-t

Tűzhelyek, kályhák, füstcsövek, ontott edények

BÉSZLER és DAVID vaskereskedésében Kossuth-szobor mellett. Plac-utca 7

NAPONTA FRISS

pörkölt kávék, legfinomabb angol teák, teavaj, cse-ege sajtok, likőrök, pezsgők, teárumok, saját termései asztali és pecsénye borok

Telefon 70. CSANAK JÓZSEF K. R. T. fűszer- és csomagolóüzlete Debrecen, Plac-utca 51. sz.

DINTER: VÉRRONTÓ BÜN című szenzációs műve kapható a Hajdúföld könyvosztályában (Plac-utca 59 20.000 koronáért)

UJKALAPÜZLET

M. NAGY MINÁLY kalapos

SZÍNHÁZI ÁTJÁRÓ

Női és férfi nyulászór és velour kalapok a legolcsóbb és legdivatosabb formákban kaphatók. Leányka filckalapok 80.000 koronától. Alakítások gyorsan és szakszerűen eszközöltnak

TAKÁCS IMRE

zongorahangoló, hangszerkészítő, orgonaépítő Elvállalok minden hangszerjavítást, úgy helyben, mint vidéken.

PIAC-UCCA 56

Ha kötött kabátot, blúz, trikót, svettert, harisnyát, csekélyes-gehez mérteneműt, női és férfi divatcikket, kalapot

Nincs olyan olcsó hely, mint a Közszükségleti Áruház Csapó-ucca 9. sz. alatt.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, VÉGHEZ olcsón beszerezni tessék menni, hol kevésbé használt úri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben).

Kizárólag

elsőrangú berlini szabásúkkal és munkával készített civil és egyenruhákat PISKOLTY (berlini ok évvelélt kinttettett) szabómeser. Hunyady-ucca 14.

Ha elsőrendű porosz szenel vagy száraz tűzfát vagonfértelben, vagy felvágva hazhoz szállítva akar, forduljon az Erdélyi Tűzfűtá Behozatali Rt.-hoz, Fűrdő u 2. Telefon 10 93

Telefon vagy levélbeni hívásra hazhoz megyünk.

A HAJDUFÖLD

KÖNYV-OSZTÁLYÁBAN

vásárolhatók a magyar könyvpiac értékes újdonságai a Studium sajtóvállalat kiadványából:

KOMÁROMY JÁNOS Vitérszék a mők néhány égiszakkal. SURÁN I MIKLÓS Hírlumi mesék. GESZTHE YI NAGY LÁSZLÓ Az Alföld gazdasági jövője. FÁY ILONA Elbeszélések.

Valamint megrendelhető könyvkereskedői áron a többi magyar könyvkiadóságtól is. Plac-utca 59. 000 Telefon 3-48.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés 5 ujságban (10 sz. óig) 5000 korona

Levelezés

Hittel jellegű levél van a Hajdúföldnél. 8507
Boldog otthon kereső özvegy úri nő házas ág céljából megismerkedne 50 éves felül nemeslelkű férfival. „Szerencse fel” címre a kiadóba. 8506
Margit vétkes, ha nem a Reklám Divatban vás. rosz. Szentanna 5. 7101
Ismeretséget kötne egy tisztviselőnő olyan úriemberrel, ki hajlandó volna 3 millióval kiegészíteni. „Ismeretség” jellegű az Egyetértéshez. 8471

Lakás

Lakást teljes ellátással keres gyermektelen házaspárnál vagy magányos nőnél garcon úri ember. Megkereséseket a kiadóba kérek „Csendes Othon” jellegűre.
Kiadó különbejárata ucai butorozott szoba villanyvilágítással Eötvös-ucca 48. 3512
Vendéglőhelyiség lakással, jószágtartással kiadó, Keresztessy-ucca 76, tulajdonos 8338
Üdvarra nyíló szoba azonnal átadó kevés butorral vagy anélkül. Csapó-kert, Kinizsi uca 50. 8474
Lakást adok 20 millió kölcsönért. Cim Egyetértés kiadóban. 8477
Egy butorozott szoba kiadó, egy szecskavágó e adó Nyil-ucca 8 8475

Ajánlat

Fehérhímséget asszurozást, borgolást kötetest jutányos áron elvállalok. Timár-ucca 9. 8508
Postal fadobozok kaphatók különböző nagyságban. Könyvnyomda, Piac 59.
Lucerna, korpa, tengeri, széna, szecska átadandó kapható Unio faterepen. — Ispotyai telep 1. Telefon 7-79 8341
Nő és sarcsipőket meglepő jól és olcsón javít Nagy műszerész, Simonffy 24 3507
Korcsolya élezést dupla éltre 10.000 kor. valiai Nagy műszerész Simonffy-ucca 24 3508
Legolcsóbb saját készítésű cipők átadandó kaphatók Almássynál, Kossuth-ucca 13. 8455
Óra, ékszerjavítást szakszertűen vállalom. Szetter János Batthyány-u. 12. 7986
Vízszelékli, központi fűtés, fűrdőszoba javításokat jutányosan, szakszertűen készít Máthéi János, Csapó-ucca 24. Telefon 321. sz. 7096
Legszébb, legolcsóbb ajándék Mikulásra, Karácsonyra, Újévre a könyv. Mesés könyvek és ifjúságitatok mindenkor gyermekek számára Egyéb ajándéktárgyak. Levélpapírok, karácsonyfadíszek legolcsóbb áron kaphatók. — Alföldi könyv és papírkereskedés, Batthyány-ucca 6 7988
Máthé Miklós vállal mindenféle parkett munkát. Cim Goldmann Herman fűszerüzletében. Salétrom-ucca sarok. 8476
Kézponton legforgalmasabb piacon kapualj felkével kiadó. Csapó-ucca 19. Házmeseter. 8462
Megbízható középkori özvegy elmenne beteg mellé vagy háztartás vezetésére. Cim Egyetértésnél. 8473
Mindenkinél olcsóbb! Hálók, ebédlők és mindenféle butorok. Fenyvesi butorárúház, Kistemplomnál. 8493
Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a Korona vendéglő díszterme (volt Omnia mozgó) vissza adott régi rendeltetésének és bálók, mulatságok megtartására mindenkor rendelkezésre áll. Kiváló tisztelettel a C izmadia Társulat elnöksége. Nyomatott-ucca 10. 8495

Kereslet

Ólmet bármily mennyiségben vessz könyvnyomda Piac 59.
Társat keresek kovácsműhelyhez szerzővel, Mikepércsi ut 7, Ghilányi-laktanya 8212
Tanulók, kerékgyártók, kovácsok felvételnek Neuándor Andor kocsigyárában, Erzsébet uca 28 8272
Házvezetőnő állást keres intelligens úri nő. Ajánlatokat „Othon” jellegűre a Független Újság kiadója kérem 8287

Tanulót fűszerüzletbe felvesz Lukács Márton. Salétrom-ucca 8. 8478
Gépirónót felvesz ügyvéd Piac-u. 6, földsz. t. délután fél 4—fél 5 ig. 8479
Vidéken pékséget bérletre keresek. Ajánlatokat „Sürgőse” jellegűre Hajdúföld kiadóhivatalába. 3516
Tűzfű ügynököt azonnal felvételnek. Csak jól bevezetettek jelentkezhetnek. Csapó-ucca 8 8480
Két gyermek mellé jobb családból való 13-15 éves leányt keresek. Jelentkezni Piac uca 75., II. emelet 8481
Butorozott szobát keres fiatal házaspár. Cim az Egyetértésnél. 8482
Fodrászsegéd fiatalabb azonnaira felvételük. eselig kósz kvártélyra Piac-u. 18, (udvarban.) 8483
Keresek jókarban levő mészáros jégszekrényt, kolbásztöltő gépet. Értekezni Krámer, Petőfi tér 6., mérlegüzem. 4140
Egy szoba, konyha lakást keresek szerény lelépéssel. Cim az Egyetértésnél. 8478
Fiatal ember butorozott szobába lakótársnak kerestetik, esetleg ellátással is. Maróhy György 36. 8485
Butorozatlan különbejárata szobát keres hivatalnoknő. — Kossuth 20., földszint 80. szoba 8486
Hivatalnoknő perfekt gépirásal., gyorsírásban jártas, állást keres. „Szorgalmas” jellegűre. Cim a Független kiadóhivatalában. 8502

Kis családi házat vennék 3 szobás lakással, kis kerttel. Címét kérem a Független Újsághoz leadni. 8505
Istálló trágnyát pénzért megveszem és elszállítom. Nyil-ucca 34. Telefon 704. 8436
Kisebb könyvszekrényt veszek. Cim József kir. herceg-u. 57. 8500
Butorostó kerestetik, aki háznál elvállal egy konyhabutor átfestését Kántor Jenő, Eötvös-ucca 1. sz. 8504
Gyakorlott dadát vagy gyermek leányt keresünk kétéves gyermek melé tizenötödikére. Lukács Andor, Werbőczy uca 2. szám 8504

Eladás

Kiadó Lorántffy-ucca 9. szám alatti ház azonnal elfoglalható egy szoba, konyha és egy nagy istálló. Dr Miklós, Hunyadi-ucca 19. 8517
Eladók: Ebédlőszerviz, szőnyeg, asztal, láda és többféle edény. Arany János u. 20. Keresztéputat. 8520
Eladó kőfűrészes-asztal fűréssel, Hid-ucca 8. Visovszky. 8491
Halápon 17 hold, Bánkon 20 hold föld eladó, Értekezhetni Boldogfalva-ucca 17. ugyanott pekingi kacsa kapható 3502
Eladó 2 holdas István-úti telek lakóházzal. Értekezhetni Batthyány-ucca 14. szám. 8158
3 darab prima kővér sertés eladó Csillag-ucca 82 7775
Eladó 2 hl. o-bor és egy szép nagy fűtéses vaskályha. — Károly Ferenc Jozset-ut 52 8342
Egy öttonnás üzembépes „Saurer” teherautó olcsón eladó, Értekezhetni Hock, Piac-ucca 56 szám 3489
Eladó Bercsényi-ucca 38 számú ház. — Atadó két ucai szoba, előszoba, konyha, spájz, pince, sertésöl. — Csapó kert, Apponyi-ucca 11, jótérmő szőlő borbázzal 8274
Bocskai téri kőkerítéses sarokház, a Meteor mozgó mellett, óriási udvarral, olcsón eladó. Beköltözhető kétszobás lakás. — Értekezhetni Bocskai-tér 12 8457
Ebédlő asztal 12 székek, divány, fotelek és egyéb butorok Batthyány-ucca 3. sz. földszint eladók 8503
4 darab prima sertés eladó Erős Lajos-ucca 1 8487
Egy prima sertés megölve vagy élőhelyben eladó Csapókert, Mátyás Király u. 30 8488
Forgalmas takarmányüzlet eladó — Cim a kiadóban 8497
Péna kölcsönt keresek 2-5 millióig magas heikoszt kamatra biztosíték mellett. Cim az Egyetértésnél 8489
Debrecenben. Eötvös-ucca 41 számú ház eladó Értekezhetni Frank József jegyzőnél Nádudvaron 8492

Darabos uca 10. számú ház eladó, értékezni a keresztéputatban, 8405

Vegyes

Hölgyeim! Gyöngyök, gyöngymotivok és gyöngydíszek. Jettek megérkeztek. Szilagi Lajos, Széchenyi uca 1. 3290
Akar Ön örekléséni? vagy félbenmaradt középiskolai tanulmányait magánúton folytatni Legbiztosabb sikerrel előkészít Boross-Gárdos magántanfolyam Budapesten. Rakoczy-ut 57/b. Tisztviselőknél kedvezmény. 8120
Kevés a pénz? Akkor mit törí a fejét, mivel lépje meg Karácsonyra hozzátartozóit? Csináltasson egy fényképet Liener műtermében, művészi munka, szolid árak! 8:60
Karácsony havában reggel 8-tól este 7-ig kézithet fényképfelvételeket Liener műtermében, Csapó-ucca 1. alatt. 8264
Ne gondolkozzon mivel lépje meg hozzátartozóit! Készítsen egy gyönyörű fényképet Liener műtermében, 8262
Önkéntes árverés december 3-án délután fél 3 kor. Eladásra kerülnek szőrmefélék, női fehérnemű, használt női ruhák, ágyneműk, takarók, függönyök, hálószobaberendezés, konyhaberendezés, edények, néhány ékszer, porcellán, servízes, ezüst és képek. Megtekinthetők hétköznap délután 3-4 óra között Agárdi-ucca 14 8469
Öröme lenz benne, ha Karácsonyra meglépi családját egy fényképpel, melvél Liener fényképész készít Önnek. 8862

Lapkihordó asszonyok

felvételnek a kiadóhivatalban
Piac-ucca 59. sz.

Még kapható néhány példány
Liszt Nándor (Lisztius)
 példány sikert élt könyvből, a

Tudjátok-e mi a jogrend?

ből három koronás alapáron a
Hajdúföld könyvnyomda vállalat
 (Piac-ucca 59) Szorzószám 7000

Riadja a Magyar Nemzeti Könyvnyomda Vállalat

Kattovici, poroszországi bányaköböl származó
Elsőrendű Porosz Szenet
 és száraz import bükkhasáb és aprított tűzifát
 huszonnégy óra alatt házhoz szállít a legolcsóbb napi árban bármely mennyiségben
Vágó Rezső porosz szén és tűzifa-telepe Homok-kert, Hid-ucca 12. Telefon 131. Városi iroda Piac-u. 81. Telefon 13-88
 Vagon rendelések a bányából közvetlenül és azonnal küldetnek.

Szőnyegáruház Debrecen, Kossuth-u. 19., a Csokonai színházzal szemben.
Horn és Erdélyi
 Haas Fülöp és Fiai soproni gyárainak főlerakata!

ELSŐ DEBRECENI OLAJMALOM
 ÉS DARÁLÓ KÁROLY FERENC JÓZSEF-UT
 30. SZ. ALATTI TELEPÉN
 (Az István malommal szemben)
 Napraforgót, tökmagot vámett sajtol, árpát, tengerit darál, továbbá tengerit és árpadarát nagyban és kicsinyben árusít.

NYOMTATVÁNYRA
 mielőtt szükségletét beszerzné, kérjen ajánlatot
 Telefon 348 alól. Steinfeld ház
PIAC UCCA 59. SZ.

Magasabb rangú nyugalmazott tisztviselőkből alakult
Telefon 353 „TÜZ” Telefon 353
 fűtőanyag kereskedelmi vállalatnál Ferenc József-ut (Piac-u.) sz. a.
 Porosz kőszén, üzemi szén, bánya koks és mosott kovács szén a legkiválóbb minőségben és pedig:
 1. EMÁNUELSEGENI 7000 kalóriás vagonteleiben ab debreceni állomás q-ként 9 000 kor. Kistételekben hához szállítva q-ként 102000 korona.
 2. PÜRSTENGRUBENI 7500 kalóriás vagonteleiben ab debreceni állomás q-ként 97000 kor. Kistételekben hához szállítva q-ként 105000 korona.
 3. BISMARCK ÉS KÖHNEN LUISE 8200 kalóriás vagonteleiben ab debreceni állomás q-ként 100000 kor. Kistételekben hához szállítva q-ként 108000 kor. Árakon megrendelhető.
 Tisztviselőknél, testületnek, egyesületnek kedvező fizetési feltételek.